keset soid ja kaldad on madalad. Veed külmavad talvel kinni ja on jääkatte all keskmiselt novembrist aprilli lõpuni. Pedja jões on pehmema talvega mõned kärestikukohad lahti. Külmamine algab kaldailt keskkoha poole. Põhijää ehk hüüe kaob soodest umbes mai alul.

Põhjavesi on maapinnale lähemal kihelkonna loodepoolses madalamas osas, kuna ta kagupoolsel voorte alal asub suuremas sügavuses. Paiguti leidub voorte lael teine, kõrgem põhjavee horisont, mis tingitud voori katvast vettpidavast põhimoreen-savi kihist. Kõige huvitavamaks sellelaadiliseks nähtuseks on niinim. oidud Laiuse mäel ja ka teistel voortel. Savise aluskihiga lohku koguneb ümbruskonnast vett, mis seisab seal ka kõige kuivemal ajal. Tihti on oitudes moodustunud paks turbakiht (näiteks Vilina külas). Laiemalt tuntud

E. Witoff'i foto.

68. joon. Kanal Endla ja Sinijärve vahel.

oit on niinim. Siniallikas Laiuse mäel, maanteest pisut lõuna pool. Oit on õige sügav, rahvas peab teda põhjatuks. Allikaist võiks nimetada keevallikat Päde külas, Mikkuri talu maa peal, suurallikat Kärde mõisa all, mis ajab maake- ehk roostevett, ja Kirivere küla Sepa talu koplis olevat terviseallikat, mille veega ümbruskonna rahvas haigeid silmi arstib. Painkülas, Viinari talu kaevus (sügavus 8 m) on vesi kange väävlilõhna ja -maitsega.

Taimkate. Valdavam osa kihelkonna pinnast, nimelt madalad tasased alad Pedja jõe ja Endla järve nõgudes on metsade, soode ja rabade all, kuna kultuurtaimestud — põllud ja kultuurniidud — esinevad ainult vähemate lappidena kõrgendikkude lagedel. Kihelkonna ida- ja kaguosa moodustavale vooremaastikule on iseloomuliseks jooneks reljeefikohane põldude vahelduvus niiskete luhtade ja soodega.